

N:o 2.

Ank. till Riksd. kansli den 3 Mars 1888, kl. 12 midd.

Första Kammarens andra tillfälliga utskotts utlåtande, i anledning af väckt motion om åstadkommande af en allmän pensionsinrättning för barnmorskor.

Till utskottets behandling har hänvisats en inom Första Kammaren af herr W. Falk afgifven motion, n:o 48, så lydande:

»Förnekas kan icke, att en praktiserande barnmorska för en trägen, ofta mycket betungande tjänstgöring åtnjuter en så obetydlig ersättning, att den i lyckliga fall endast gifver henne en tarflig bergning, men icke tillåter henne att afsätta något för ålderdomens dagar, då inkomsterna minskas och slutligen upphöra med den sorgliga utsigten för henne att falla fattigvården till last. Mången kommun på landsbygden förfogar öfver så små medel, att den icke har råd att aflöna en examinerad barnmorska, ehuru en sådan aldrig borde saknas inom någon kommun; än mindre kan kommunen bereda henne sådana löneförmåner, att hennes ålderdom betryggas.

Då det emellertid för den allmänna helso- och sjukvården är af stor vigt, att kunniga och rättänkande barnmorskor fortfarande må kunna för kommunernas behof anställas, och då tillräcklig aflöning icke ens med god vilja kan dem beredas af fattiga kommuner, torde staten här liksom på så många andra områden böra träda emellan; och då jag icke vet något bättre eller mera betryggande sätt, hvarpå denna hjälp kan lemnas, än genom bildandet af en allmän pensionsinrättning, som mot nød betryggar en till tjänstgöring oförmögen barnmorskas ålderdom; och då

slutligen för en nöjaktig lösning af denna icke ovigtiga fråga fordras en noggrannare utredning, än som skäligen kan begäras af en enskild motionär, får jag vördsamt anhålla, att Riksdagen i skrifvelse till Kongl. Maj:t ville göra underdånig hemställan om utarbetandet af förslag till en allmän pensionsinrättning för barnmorskor, jemte förslag till de bidrag från staten, som därför kunna anses behöfliga.»

Hvad motionären sålunda i korthet anført torde ega full giltighet. Att ett ändamålsenligt ordnande af det viktiga barnmorskeväsendet är en angelägenhet, som åligger staten, har redan erkänts, då Kongl. Maj:t för mera än trettio år sedan utfärdade reglemente för barnmorskor. I detta reglemente ställas med rätta ganska stora fordringar på utöfvarne af berörda yrke; men för att kunna fordra ett fullt tillfredsställande uppfyllande af de med barnmorsketjensten förenade, ofta både andligt och lekamt tunga pligter och ej från ingående på denna bana afskräcka därför lämpliga qvinnor, som tro sig genom duglighet kunna annorledes förvärfva sig en i ekonomiskt afseende tryggare lefnadsställning, är nödigt att sörja därför att barnmorskorna ej skola allt för mycket nedtyngas af ekonomiska bekymmer och med oro behöfva motse sin ålderdom. Detta senare är desto viktigare, som barnmorskans kall är sådant, att hon i allmänhet ej kan fortsätta detsamma så långt in i ålderdomen som utöfvarne af mångt annat yrke och att, om hon för sitt lifsuppehälle tvingas att dermed fortfara längre än hennes krafter egentligen tillåta, det goda ändamålet med ett väl ordnad barnmorskeväsende till en del går förloradt.

Barnmorskorna, som sjelfva insett detta och känna bristen deraf, att icke något är gjordt för betryggande af deras ställning på ålderdomen, hafva i en uti september månad sistlidna år till Kongl. Maj:t aflåten, underdånig petition anhållit, att Kongl. Maj:t täcktes hos Riksdagen begära det anslag, som utöfver barnmorskornas egna årsafgifter kunde antingen för en gång eller årligen erfordras för deras pensionering, och dervid såsom önskningsmål framhållit, att barnmorska, som uppnått 55 lefnadsår och såsom barnmorska, vare sig enskildt praktiserande eller af kommunen anställd, tjenstgjort 25 år, måtte ega att komma i åtnjutande af årlig pension af 300 kronor mot skyldighet för henne att till kassan under 25 år erlægga tio kronor årligen eller, derest pension kan erhållas, innan 25 års afgifter erlagts, vidkännas ett mot de felande afgifterna svarande afdrag vid första pensionsutbetalningen.

Utskottet, som i saknad af utredning, hvilken ej kan af utskottet åstadkommas, icke vill inlåta sig på att pröfva om den föreslagna pensionsåldern är satt väl lågt eller pensionsbeloppet, särskildt i förhållande till

årsafgiften, något för högt, om pension bör beredas alla barnmorskor, hvilka lära uppgå till ett antal af omkring 2500, eller blott de i allmän tjenst anställda, i hvad mån och huruledes staten skall till pensioneringen bidra eller andra detaljfrågor, anser sig böra på grund af hvad såväl motionären som utskottet andragit tillstyrka,

att motionen måtte af Riksdagen bifallas.

Stockholm den 3 mars 1888.

På utskottets vägnar:

ROBERT DE LA GARDIE.

N:o 3.

Ank. till Riksd. kansli den 3 mars 1888, kl. 12 midd.

Första Kammarens andra tillfälliga utskotts betänkande n:o 3, angående herr von Ehrenheims motion n:o 70 rörande tillägg till de för Riksdagen antagna reglementariska föreskrifter.

Utskottet, som fått till sig hänvisad ifrågavarande motion och som i allo delar de i densamma uttalade åsigter, får, i full öfverensstämmelse med motionärens förslag, vördsamt hemställa,

att Riksdagen ville besluta, att till de för Riksdagen den 8 april 1868 antagna reglementariska föreskrifter skall fogas en ny paragraf af följande lydelse:

Bih. till Riksd. Prot. 1888. 8 Saml. 2 Afd. 1 Band. 1 Häft. 2